

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 532/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 31Ek/912/2020 z 12. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jemu korešpondujúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením okresného súdu. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa ako povinný v exekučnom konaní návrhom na zastavenie exekúcie domáhal zastavenia exekúcie vedenej súdnym exekútorom doc. JUDr. Ivanom Podhorecom, PhD., so sídlom exekútorského úradu Damborského 13, Nitra, ktorý ju vedie pod sp. zn. 415EX 450/20. Tejto exekúcii predchádzala stará exekúcia vedená súdnym exekútorom JUDr. Miroslavom Šupom pod sp. zn. EX 940/2001, ktorá bola zastavená upovedomením z 18. februára 2020. Oprávnený preto postupom podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov podal opätovný návrh na vykonanie exekúcie. Uznesením okresného súdu vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 31Ek/912/2020 z 9. marca 2023 bol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietnutý. V odôvodnení okresný súd konštatoval, že sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie po lehote uvedenej v § 61k ods. 2 Exekučného poriadku a tiež

nepreukázal skutočnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu. Objasnil, že upovedomenie o začatí exekúcie bolo sťažovateľovi doručené 19. februára 2021 a ten návrh na zastavenie exekúcie podal až 7. novembra 2022, pričom zákon takému návrhu nepriznáva odkladný účinok a môže v ňom namietať iba tie skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie. Okresný súd sa však aj napriek tomu námietkami sťažovateľa uvedenými v návrhu na zastavenie exekúcie zaoberal, pričom považoval za preukázané, že postup súdu v základnom konaní pri doručovaní exekučného titulu bol v súlade s právnymi predpismi a sťažovateľ nebol nijakým spôsobom ukrátený na svojich právach. Okresný súd zároveň konštatoval, že sťažovateľ mal vedomosť o exekučnom titule, ako aj prebiehajúcej (starej) exekúcií už v roku 2004.

3. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. Okresný súd zotrval na tom, že otázka doručovania platobného rozkazu, ktorý ani nie je exekučným titulom, nemohla v tomto konaní prívodiť sťažovateľovi úspech, pretože uvedený dôvod uplatnil v rozpore s koncentračnou zásadou exekučného konania, ktorá sa v exekučných konaniach začatých od 1. apríla 2017 prejavuje tak, že exekučný súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne, ak povinný dôvody zastavenia exekúcie neuplatnil včas. Právna úprava povinnosti tvrdenia v rámci koncentračnej zásady pri návrhoch povinného na zastavenie exekúcie je rigorózna, a teda súd návrh podaný oneskorene zamietne, i keď tu dôvod na zastavenie exekúcie je (§ 611 ods. 3 druhá veta Exekučného poriadku). Konštatoval, že sťažovateľom tvrdená skutočnosť, na základe ktorej sa má exekúcia zastaviť (nesprávne doručovanie platobného rozkazu), tu bola už v čase vydania exekučného titulu. V zmysle pravidiel exekučného konania mala byť preto uplatnená v návrhu na zastavenie exekúcie s odkladným účinkom podľa § 61k ods. 2 Exekučného poriadku, a to v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, a preto nemôže mať za následok zastavenie exekúcie, aj keby bola dôvodná. Okresný súd sa vyjadril aj k sťažovateľom v sťažnosti uvedenému novému tvrdeniu, podľa ktorého mu mal byť v základnom konaní nesprávne ustanovený procesný opatrovník, ktorému sa následne doručovali písomnosti (rozhodnutia) vrátane exekučného titulu, a to tak, že považoval za neprípustné v exekučnom konaní vzhľadom na jeho podstatu a účel, aby si účastník exekúcie odkladal v talóne nejaké tvrdenia a dôkazy, keďže takéto konanie v nových procesných kódexoch zákonodarca odmietol pod ťarchou neprihliadnutia na také úkony. Za ospravedliteľný dôvod proti uplatneniu koncentračnej zásady podľa názoru okresného súdu nemožno považovať ani nekonkrétne tvrdenie sťažovateľa o nedoručení v exekučnom konaní (pričom nie je zrejmé ani to, či mal na mysli doručovanie v starej exekúcií alebo v tomto exekučnom konaní), keďže k tomu povinný nič bližšie neuviedol. Naopak, svojím vyjadrením, že od roku 1997 má na adrese S [REDACTED] 205 evidovaný trvalý pobyt, *de facto* potvrdil, že súd (i na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie) v tomto exekučnom konaní vychádzal zo správnej adresy a táto je i ku dňu rozhodnutia evidovaná v registri obyvateľov Slovenskej republiky ako jeho trvalý pobyt. Riadnym nesplnením prihlasovacej, prípadne odhlasovacej povinnosti v zmysle zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov sa sám vystavil riziku, že sa mu v (novom) exekučnom konaní doručí upovedomenie o začatí exekúcie zverejnením v Obchodnom vestníku, keďže sa inú jeho adresu, na ktorej by si prevzal upovedomenie, nepodarilo zistiť. Obranu sťažovateľa vyhodnotil ako účelovú, a to aj s prihliadnutím na zistenia zo spisu starej exekúcie sp. zn. EX 940/2001, z ktorých

vyplýva, že sťažovateľ podal 11. marca 2020 súdnemu exekútorovi JUDr. Miroslavovi Šupovi návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu svojej nemajetnosti, v ktorom sa sám identifikoval adresou M■■■■■■■■■■ a následne 15. apríla 2020 splnomocnil advokáta JUDr. Stanislava Jakubčíka na zastupovanie v exekučnom konaní, pričom pri svojom pobyte rovnako uviedol adresu M■■■■■■■■■■. V priebehu predchádzajúcej (starej) exekúcie teda sťažovateľ vôbec nenamietal formálnu vykonateľnosť exekučného titulu a v podaniach uvádzal adresu M■■■■■■■■■■ hoci podľa jeho tvrdení na túto adresu nemalo byť doručované, keďže nejde o adresu miesta jeho podnikateľskej činnosti, ktorú ukončil v roku 2000. Zhrnúc uvedené skutočnosti, okresný súd uzavrel, že pokiaľ od vzniku exekučného titulu prebehlo už jedno exekučné konanie, následne od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie v tomto exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu oprávneného uplynulo viac ako 20 mesiacov do podania návrhu na zastavenie exekúcie a sťažovateľ za celú túto dobu ani raz nenamietol formálnu nevykonateľnosť exekučného titulu, niet dôvodu, aby súd takú oneskorenú obranu akceptoval bez toho, aby boli splnené zákonom predpokladané podmienky na jej uplatnenie. Za nepodstatné pre toto konanie považoval okresný súd rozhodnutie Okresného súdu Mělník č. k. 11C/111/2021-131 z 9. marca 2023 bez doložky právoplatnosti, ktoré ako rozhodnutie cudzozemského súdu nie je pre slovenský súd záväzné. Súčasne ozrejmil, že v každom z týchto konaní súd vec posudzuje na základe iných kritérií a právnych úprav, ktoré vyúsťujú aj do odlišnosti, čo sa týka dôsledkov, a tak nemá toto rozhodnutie žiaden vplyv na rozhodnutie exekučného súdu o sťažnosti. Zopakoval, že ak by aj existoval dôvod zastavenia exekúcie, v dôsledku jeho oneskoreného uplatnenia v zmysle procesných pravidiel podľa Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017 nie je možné naň prihliadať.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) V konaní o uznanie rozhodnutia za vykonateľné v Českej republike Okresný súd Mělník rozsudkom sp. zn. 11C/111/2021 z 9. marca 2023 návrh žalobcu na uznanie vykonateľnosti rozsudku Okresného súdu Topolčany sp. zn. 8C/28/2001 z 10. septembra 2001 zamietol a následne Krajský súd v Prahe rozsudkom z 30. mája 2023 rozsudok Okresného súdu Mělník z 9. marca 2023 potvrdil. Sťažovateľ poukázal na rozdielne posúdenie rovnakého rozhodnutia ako podkladu pre exekučné konanie dvoma súdmi, ktoré síce majú pôsobnosť v rôznych jurisdikciách, avšak pri posudzovaní zákonných podmienok na vydanie rozhodnutia, ktoré je podkladom pre exekučné konanie, vychádzali z rovnakej zákonnej úpravy. Na rozdiel od okresného súdu je pre Okresný súd Mělník a Krajský súd v Prahe porušenie ústavných práv sťažovateľa v konaní Okresného súdu Topolčany také závažné, že toto rozhodnutie zhodne neuznali za vykonateľné na území Českej republiky.

b) V danom prípade neboli splnené podmienky na ustanovenie opatrovníka podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pretože pobyt sťažovateľa nebol neznámy. Konajúci súd rôznymi spôsobmi opakovane doručoval sťažovateľovi, avšak vždy na nesprávnu adresu. Sťažovateľ zastáva názor, že súd na zistenie adresy sťažovateľa mohol urobiť aj iné opatrenia, ktoré však neuskutočnil. Postup okresného súdu bol v danej veci nezákonný.

c) Ustanovením opatrovníka, a to zamestnanca súdu, ktorý vo veci rozhoduje, boli podľa názoru sťažovateľa odstránené len formálne nedostatky brániace ďalšiemu postupu súdu, avšak daným postupom nebolo zabezpečené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. Konaním súdu, ktorý sťažovateľovi doručoval na nesprávnu adresu a následne ustanovil sťažovateľovi ako účastníkovi konania opatrovníka, bolo zmarené právo sťažovateľa na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a právo sťažovateľa vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom a účinne sa v konaní brániť.

d) Ustanovením opatrovníka bez splnenia zákonom stanovených predpokladov a uskutočnením súdneho konania bez účasti sťažovateľa bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na zachovanie rovnosti strán v konaní, keďže žalobca získal oproti sťažovateľovi v konaní výhodu tým, že sa sťažovateľ nemohol relevantne brániť. Okresný súd Topoľčany rozhodol len na základe tvrdení uvádzaných v danej veci žalobcom. Ustanovený opatrovník proti meritórnemu rozhodnutiu nepodal opravný prostriedok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania (čl. 47 ods. 3 ústavy), základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu vydanému vyšším súdnym úradníkom o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie

6. Z § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ťažiskovo namieta postup Okresného súdu Topoľčany v súvislosti s ustanovením opatrovníka sťažovateľovi v konaní vedenom pod sp. zn. sp. zn. 8C/28/2001. Sťažovateľ namieta, že opatrovník mu bol v predmetnom konaní ustanovený bez splnenia zákonom stanovených predpokladov a uskutočnením súdneho konania bez účasti sťažovateľa bolo porušené jeho základné právo na zachovanie rovnosti strán v konaní, ako aj základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a právo sťažovateľa vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

8. Tieto námietky tak celkom zjavne smerujú proti rozhodnutiu vydanom v základnom, resp. nachádzacom konaní. Sťažovateľ však v petite ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Napadnuté rozhodnutie je teda vydané v exekučnom konaní. V súvislosti s porušením označených práv napadnutým uznesením okresného súdu však sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadnu argumentáciu neuvádza.

9. Ústavný súd tak dospel k záveru, že neexistuje relevantný súvis medzi označeným základným právom sťažovateľa na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, základným právom na prerokovanie veci v prítomnosti sťažovateľa a právom vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru na jednej strane a napadnutým uznesením okresného súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu označených práv odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

10. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu